

TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

TÔ NHUẬN VỸ

Dòng sông phẳng lặng

TIỂU THUYẾT
TẬP 2

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

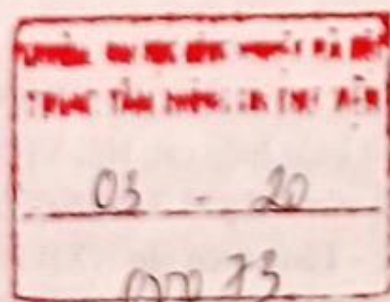
TÁC PHẨM VĂN HỌC ĐƯỢC GIẢI THƯỞNG NHÀ NƯỚC

TÔ NHUẬN VỸ

Dòng sông phẳng lặng

TIỂU THUYẾT

TẬP 2

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Nền văn học cách mạng Việt Nam được Bác Hồ đặt nền móng từ những năm đầu thế kỷ 20 và có bước phát triển rực rỡ từ sau Cách mạng tháng 8/1945, đặc biệt là trong sự nghiệp giải phóng dân tộc và xây dựng lại đất nước sau chiến tranh. Đó là thành tựu to lớn và phong phú cả về nội dung, tư tưởng, nghệ thuật và đội ngũ sáng tác. Những tác phẩm văn học kết tinh tài năng, tâm huyết của nhiều thế hệ nhà văn đã đi vào kỷ ức hàng triệu người Việt Nam, góp phần nuôi dưỡng vẻ đẹp tâm hồn và nhân cách con người Việt Nam, làm giàu có thêm những giá trị văn hóa Việt Nam mà ông cha ta đã dày công xây dựng. Tập đại thành văn học cách mạng và kháng chiến là bức tượng đài kỳ vĩ ghi lại diện mạo đất nước và con người Việt Nam về một thời kỳ vĩ đại của dân tộc, đưa tiến trình hiện đại hóa văn học lên một tầm cao mới.

Nhằm tôn vinh những đóng góp to lớn vào nền văn học cách mạng, Đảng và Nhà nước quyết định trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh và Giải thưởng Nhà nước cho các tác phẩm văn học xuất sắc. Tiếp theo bộ sách văn học được Giải thưởng Hồ Chí Minh do Nhà

xuất bản Văn Học xuất bản, Nhà nước đã quyết định giao cho Hội Nhà văn Việt Nam và Nhà xuất bản Hội Nhà Văn thực hiện dự án "Công bố và phổ biến các tác phẩm văn học được Giải thưởng Nhà nước" (giai đoạn thực hiện 2014 - 2015).

Việc Nhà nước đầu tư xuất bản bộ sách lớn này không chỉ động viên, khích lệ các nhà văn tiếp tục lao động sáng tạo mà còn là công trình thực hiện Nghị quyết 9, Ban chấp hành Trung ương Đảng khóa XI: "Xây dựng văn hóa, con người Việt Nam, đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững của đất nước". Với ý nghĩa ấy, tác phẩm của mỗi tác giả được trân trọng in riêng; tôn trọng tính lịch sử, tính nguyên bản và thống nhất về quy cách, chất lượng, thẩm mỹ..., theo tiêu chí của Chính phủ.

Với lòng trân trọng và ý thức trách nhiệm cao, tập thể cán bộ, biên tập viên Nhà xuất bản đã hoàn thành bộ sách quý với sự cố gắng cao nhất. Bộ sách gồm những tác phẩm của 121 tác giả được trao Giải thưởng Nhà nước qua ba đợt, năm 2001, năm 2007 và năm 2012.

Nhà xuất bản Hội Nhà Văn chân thành cảm ơn sự quan tâm và tạo điều kiện của các cơ quan chức năng của Chính phủ, Liên hiệp các hội văn học nghệ thuật Việt Nam, Ban chấp hành Hội Nhà Văn Việt Nam giúp đỡ chúng tôi thực hiện dự án quan trọng này.

Xin trân trọng giới thiệu bộ sách đến bạn đọc trong và ngoài nước.

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

Nhà văn
TÔ NHUẬN VỸ

TIỂU SỬ

Nhà văn Tô Nhuận Vỹ tên thật là Tô Thế Quảng, sinh ngày 25 tháng 8 năm 1941. Quê gốc: Phú Vang, Thừa Thiên - Huế. Tốt nghiệp Đại học Sư phạm ngành Văn, Sử. Hội viên Hội Nhà văn Việt Nam.

Năm 1964, ông dạy văn ở cấp III ở Hậu Lộc - Thanh Hóa. Sau đó ông là phóng viên báo Cờ giải phóng Thừa Thiên - Huế (phụ trách cơ sở nội thành), biên tập viên tạp chí Văn nghệ Trị Thiên - Huế. Năm 1986 - 1990, ông giữ chức vụ Tổng Biên tập tạp chí Sông Hương, Phó Chủ tịch rồi Tổng thư ký Hội Văn nghệ Bình Trị Thiên, Chủ tịch Hội Văn nghệ Bình Trị Thiên. Năm 1989 ông làm Chủ tịch Hội Văn nghệ Thừa Thiên Huế, ủy viên ban kiểm tra Hội Nhà văn Việt Nam (khóa 4), ủy viên Hội đồng văn xuôi Hội Nhà văn Việt Nam (khóa 5). Ủy viên Đoàn Chủ tịch Liên hiệp các hội Văn học Nghệ thuật Việt Nam. Đại biểu Hội đồng Nhân dân tỉnh Thừa Thiên - Huế, nguyên Giám đốc Sở Ngoại vụ Thừa Thiên Huế. Chủ tịch Hội Hữu nghị Việt Trung ở Thừa Thiên Huế, Ủy viên Thường vụ Hội Hữu nghị Việt Trung Việt Nam.

I

- Lá cờ sáng chưa các cậu!

Tiếng một cậu nào đó nói to từ tầng hai. Bộ đội đang hì hụi vét công sự chống chất gạch ngói lác đầu giữ bụi nhìn ngược dòng sông, mãi phía bên kia bờ màu trắng. Lá cờ trên Phu Văn Lâu tung mình theo gió, lặn vào đám khói từ Bạch Hổ trôi về rồi lại hiện ra đỏ rực giữa bầu trời.

Đã bước qua ngày thử năm, lá cờ như một lời kêu gọi thành phố siết chặt đội ngũ chặn đứng những đợt phản kích cuống đại của địch, giữ vững những gì mới giành được.

Đại đội Hai đương phòng ngự quanh cụm khách sạn, dù họ là chiến sĩ binh chủng chỉ quen tấn công.

- Báo cáo, có tàu!

Chỉ huy sở đại đội đóng tại căn hầm ở góc trái khách sạn. Nghe tiếng của chiến sĩ cảnh giới mặt sông, Trung chui ra khỏi hầm. Động cơ tàu bỗng lặn hẳn, chỉ nghe tiếng nổ của đạn cối và tiểu liên phía Cồn Hến nhìn qua Gia Hội. Tàu lên gặp phục kích chăng? Ừ, sao lại không

thể phục kích từ trên Cồn? Hầy... đạn thiếu quá. Đạn lớn xèn từng viên rồi.

- Không được bắn địch từ xa!

Trung quay lại nói ý kiến cuối cùng với các cán bộ đương có mặt trong hầm. Đại đội trưởng hy sinh hôm qua, trúng rốc-kết của UH1A. Chính trị viên trưởng và chính trị viên phó bị vữa trần nhà và gạch choang vào đầu đã phải đi quân y. Đại đội đã qua mười chín trận đánh phản kích. Bây giờ Trung là người chịu trách nhiệm chính ở đây.

Các cán bộ trung đội xóc súng bước ra khỏi hầm. Chỉ có trung đội trưởng Mùi đứng lại. Đúng lúc đó tiếng loa từ tiểu khu quân sự choang choác dội tới.

- Hồi đồng bào các phường! Hầy mau tập trung về tiểu khu. Quân đồng minh sắp giội mưa bom xuống đầu quân phản loạn. Đồng bào hầy...

Tiếng xe tăng phía Tràng Tiển đột ngột hụ lên át tiếng loa.

- Chúng nó lấy đồng bào làm bao cát. Tụi khốn nạn! - Trung nói với Mùi.

- Anh Trung ạ - Mùi kéo tay Trung - Đạn tám mốt ở đây ta có hàng ngàn quả mà sau vườn bà Tịnh Nhơn có cả một khẩu cối Mỹ.

- Chỉ còn nòng với chân.

- Bên trạm biến thế có một khẩu bị toác nòng nhưng nguyên đế!

- Thật không? - Trung vui hẳn lên.

- Thật! Chủ củ gương mắt ra nhìn tụi tàu Mỹ lênh dênh giữa sông với lên đánh anh em Cột Cờ, chịu không được!

Ngẫm nghĩ một lúc, Trung quyết định:

- Chiều hăng đi.

Vừa lúc đó tiếng xe tăng phía cầu Tràng Tiển mỗi lúc một âm ỉ. Một vệt vĩa chạy theo hào giao thông về khu vực phòng ngự của trung đội mình. Nhưng chiếc xe tăng lại đột ngột tắt, tưởng như lúc lúc chúng lại nổ máy dọa chơi - Mùi kiểm tra số đạn còn lại: vừa chẵn hai băng. Tiếng nổ AK đối với anh em Mùi đã thành quen thuộc. Nghe nó là nhận ra người nhà. Đêm đầu tiên điện Nhà đèn tắt ngúm, phải hợp đồng theo tiếng AK và thủ pháo. Bọn địch tôn là trung liên cá nhân đây. Thế mà lúc sáng thành chú CKC, cứ phát một. Nghe nói phía sau đương gấp rút chuyển đạn lên. Nói thế thôi, chứ Mùi hiểu, đành liên tục dù tiếp tế bằng máy bay cũng hụt. Phần lớn phải dùng AR15 lấy được của Mỹ. Nhưng nay đạn loại đó cũng gần cạn rồi. Chỉ có lựu đạn M26 thì ném mỗi tay cũng không hết. Mùi quay sang lau thước ngắm khẩu cối cá nhân Mỹ mà Mùi đã dùng nó ba hôm nay. Mười một quả đạn đầu vàng chóc giắt vòng kín bụng Mùi.

- Sao lại rút Bê-bốn-mươi của tiểu đội tui anh Mùi?

Xuân đột ngột xuất hiện bên cạnh, hếch cái mũi đen nhem giữa khuôn mặt loang lổ vôi trắng.

- Phía ta chắc chắn không có tăng. Bên Bê Hai cần hơn. Không nghe tiếng Em-bốn-mốt đó sao. Á, lên sân khấu hả.

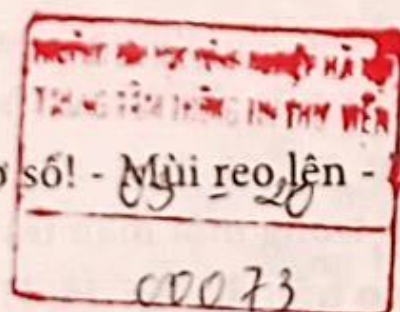
Xuân đưa tay lên xoa xoa mặt lấy lệ. Đối với Mùi, Xuân vẫn thân thiết như trước nhưng mấy hôm nay bỗng xứng anh ngon ơ. Đó là việc Mùi được đặc cách lên trung đội trưởng cùng một ngày với việc kết nạp Đảng. Công việc bù đầu khiến Mùi như già tính làm cho Xuân dăm chợn chợn. Hơi hơi thôi.

Trước lúc chạy về vị trí, Xuân lục túi đưa cho Mùi một quả đạn cối cá nhân.

- Vừa lượm được.

- Hay quá, vừa đủ nửa cơ số! - Mùi reo lên - Thôi về đi. Tia thật ngon nhé.

- Yên trí.

Mùi tranh thủ đi kiểm tra hào hố của các tiểu đội. Công việc chuẩn bị chiến dịch, những trận đánh giành đi giết lại khiến Mùi không có cảm giác gì về sự nặng nề của nhiệm vụ trung đội trưởng khi được đề bạt vượt cấp sau những trận đánh đầu tiên. Hình như những người như Trung, Xuân và Mùi đã được cuộc đời và tập thể chuẩn bị cho những lần gánh vác công việc nặng nề. Sự chuẩn bị không phải từ hai vai, hai tay, hai chân mà từ trong óc, tận trong dòng máu của mỗi người. Mùi đã rất sẵn sàng tất cả như sáng nay Mùi và đội đồng hương sẵn sàng đánh trả bọn lính thủy đánh bộ Mỹ để giữ từng tấc đất của thành

phố. Thành phố mà hai năm trước đối với Mùi còn mơ hồ nhưng bây giờ là ruột rà thân thiết. Kia, con sông Hương trong xanh hiền hòa trải trước tầm mắt Mùi đó. Nó êm dịu như một người em gái dễ thương. Mùi là người miền Bắc ư? Không. Với Mùi thì làm gì có người miền Bắc với người miền Nam khi mà đất nước này không bị diệt vong là bởi một sự gắn bó máu thịt. Ngày kháng chiến chống Pháp, cha Mùi theo đoàn quân Nam tiến rồi vĩnh viễn nằm lại trên đất U Minh cùng với tấm lòng đó. Ngày ấy, Mùi mới tròn một tuổi và cái Hoa thì còn đang trong bụng mẹ. Mẹ dặn Mùi ~~đừng~~ bao giờ quên cha. Mẹ ơi, mẹ đừng bao giờ dặn như vậy nữa. Một loạt đại bác tầm xa từ Hạm đội bảy nện ào ào xuống mặt sông. Dòng sông bỗng bị đảo nghiêng đi trong một màu trắng. Nhưng tới loạt sau thì nó rớt trọn vào trận địa đại đội Hai. Mùi lấy ngón tay bịt nòng súng và ngồi xuống. Vách hào rung là rả, đâm vào lưng Mùi thùm thụp. Hai mươi phút sau đại bác ngừng thì lập tức khoảng trời trên sông đã đầy tiếng máy bay trực thăng vỗ trang. Mùi lập tức khoác M79 và xách AK đứng dậy. Hình ảnh đầu tiên đập vào mắt Mùi là mấy chiếc UH1A nhảy như chơi chơi phía trên cao, ngoài sông, nhưng chưa bám vào.

Ngay lúc ấy, một chiếc LMC đầu tiên đã xuất hiện đầu doi Cồn Hến. Sửa lại mũ tai bèo, Mùi bình tĩnh hỏi to:

- Các tiểu đội việc gì không?

Các nơi trả lời: không việc gì. Riêng Xuân vẫn đùa dai:

- Chỉ việc ưa đánh thôi!

Mùi nén cười, hạ lệnh:

- Chuẩn bị đánh gần!

*

*

*

Ngay sau khi thụt quả Rốc-két vào khẩu Grunôp trên tầng thượng, biết chắc trúng rồi, chiếc UH1A từ giữa sông chồm tới, sà thấp xuống ụ chiến đấu của Mùi. Chúng nó tức khi thấy mấy chiếc LMC giạt qua gần bờ bên kia rồi mà còn bị khẩu M79 cóc oành bám riết và có quả đã giọt trúng đuôi chiếc chỉ huy. Chiếc trực thăng khạc đại liên xăm nát vạt đất trước mặt Mùi cũng vội: rẹt một loạt AK vượt đuôi không ăn thua gì. Chiếc trực thăng bốc ngược lên, tưởng đâm sầm vào mảng tường đá vỡ của tầng ba khách sạn. Nó chờn AK, bây giờ lảng cháng bên kia Đập Đá và Hô Lâu chờ kịp đánh hồi. Mấy chiếc LMC đã hoàn hồn, bắt đầu thả cối loảng roảng. Mùi vẫn cho bộ đội bắn tỉa ăn chắc khi chúng chưa đổ quân được. Lúc này thiếu súng lớn thiệt tức. Bê-bốn-mươi, Bê-bốn-mốt tập trung ở cả hướng chặn xe tiểu khu rồi. Mùi lắp quả M79 cuối cùng vào nòng, lẩn tới mép sông. Cậu Quỳnh tự vệ vừa bổ sung xách súng lom khom chạy theo. Mùi kẹp khẩu M79 vào nách, dựng nòng để tới 60°, chẳng ngấm nghe gì theo kiểu ánh chừng từ sáng tới giờ, bóp cò. Tiếng cóc ẩn người Mùi vào vách đất. Mùi lắng tai nghe tiếng oành tiếp theo mà